

Stolarz budowlany

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41

70-383 Szczecin

tel. 91 42 56 126, 91 42 56 128

fax 91 42 56 125

e-mail: cipkz-szczecin@wup.pl

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Koszalinie

ul. Słowiańska 15A (IV piętro)

75-846 Koszalin

tel. 94 342 66 93, 346-25-37, 344-50-50

tel./fax 344-50-43

e-mail: cipkz-koszalin@wup.pl

Stolarz budowlany

Stolarz budowlany zajmuje się wykonaniem i następnie montażem różnych elementów drewnianych niezbędnych do wykończenia budynków: okien i drzwi, drewnianych posadzek i okładzin ścian (boazerii), drewnianych ścianek działowych, schodów oraz mebli wbudowanych.

Zadania i czynności robocze

Stolarz budowlany zajmuje się wykonaniem i następnie montażem różnych elementów drewnianych niezbędnych do wykończenia budynków: okien i drzwi, drewnianych posadzek i okładzin ścian (boazerii), drewnianych ścianek działowych, schodów oraz mebli wbudowanych (np. szaf wnękowych).

W zawodzie tym można odróżnić dwie podstawowe specjalizacje: stolarza warsztatowego i stolarza montażysty. Stolarz warsztatowy pracuje zwykle w wytwórniach i wykonuje wszelkie elementy stolarki budowlanej. Stolarz montażysta pracuje na placu budowy i zajmuje się osadzeniem tych form w konstrukcji budynku. Stolarz warsztatowy musi doskonale znać się na rodzajach materiałów drewnianych (gatunki drewna, różne typy sklejek itp.) oraz ich właściwościach i wadach (sęki, pęknięcia, sinizna, uszkodzenia spowodowane przez owady i grzyby), bowiem sam dobiera materiał, który wykorzysta w pracy. Istotną umiejętnością jest ekonomiczne wykorzystanie wyselekcjonowanych materiałów, tak żeby z najmniejszej ilości drewna powstało jak najwięcej elementów.

Pierwszym etapem jego pracy jest naniesienie na materiał drewniany wymiarów formy, która ma być wycięta. Stolarz wykonuje pomiary, wyznacza linie, kąty, używając metra, znacznika i kątownika. Drugim etapem jest odpowiednie przycięcie i obrobienie materiału (zestruganie do odpowiedniej grubości, wyfrezowanie, oszlifowanie, impregnacja). W pracy swojej wykorzystuje różne narzędzia ręczne jak: piły, strugi, wiertła oraz urządzenia mechaniczne, zwłaszcza piły,

frezarki, szlifierki. Mając już przygotowane elementy składowe wykonywanej formy (drzwi, okien itp.) przystępuje do ich łączenia. Istnieje wiele różnych rodzajów złącz: wrębowe, wpustowe, czołowe, stykowo-skośne, nakładkowe, wczepowe, czopowe itp. Stolarz musi znakomicie orientować się w sposobach przycinania, pasowania i typach klejów, gwoździ, wkrętów. Kolejnym etapem pracy jest zamontowanie różnych okuć – narożników, zawiasów zamków, zasuw, klamek. Ostateczne wykończenie elementu stolarskiego polega na jego zabejcowaniu, zawoskowaniu czy politurowaniu.

Do istotnych zadań stolarza należy właściwa konserwacja narzędzi i maszyn - strugi trzeba co jakiś czas naostrzyć, frezarki mechanicznie naoliwić. Każda z czynności wykonywanych przez stolarza wymaga rzetelnej wiedzy zawodowej np. trzeba wiedzieć, w jakim kierunku można strugać powierzchnię drewna zależnie od układu włókien. Niezbędną umiejętnością jest również czytanie rysunków technicznych.

Stolarz zatrudniony na placu budowy montuje gotowe już elementy drewniane wykończenia budynków. Pierwszym jego zadaniem jest ocena jakości wykonania tych elementów. Zdarza się, że wykrywa w nich różne defekty, spowodowane na przykład transportem, wtedy zajmuje się naprawianiem tych szkód. Musi więc być wykształcony w pełnym zakresie umiejętności stolarza budowlanego. Podstawowym zadaniem jednak jest właściwe osadzenie tych elementów w konstrukcji budynku. Mocuje je używając różnego rodzaju kotew stalowych, klinów, wkrętów. Po osadzeniu uszczelnia i spaja różnymi klejami zamontowane elementy. Często dopiero na etapie montażu osadza zawiasy, zasuwę, klamki. Zamontowanie elementów może wymagać różnych poprawek, przycięcia i ponownego spasowania części składowych, dostosowania ich do wymiarów murów.

Stolarz budowlany świadczy również usługi przy pracach wykończeniowych prowadzonych w budynkach. Wykonuje i montuje dekoracyjne stropy kasetonowe, wielowymiarowe elementy krzywoliniowe lub nietypowe jak turnikiety, drzwi harmonijkowe, drzwi przesuwane, schody drewniane ozdobne, zabiegowe, spiralne lub wachlarzowe, balustrady drewniane. Zadaniem stolarza budowlanego są również prace remontowe, demontuje zużyte elementy i osadza nowe lub dokonuje różnorodnych napraw. Odrębną specjalizacją jest stolarz budowlany - posadzkarz, wykonujący różnego rodzaju posadzki i podłogi z drewna lub płyt drewnopochodnych.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Miejscem pracy stolarza jest wytwórnia lub warsztat stolarski, plac budowy czy remontowany obiekt. W wytwórni i warsztacie niektóre używane maszyny i narzędzi wzniesają hałas i powodują zapylenie. Czasami np. przy szlifowaniu, trzeba pracować w ochronnych maskach. Pomieszczenia te powinny być dobrze wentylowane i opylane. Pewne czynności, o ile wykonywane są bez przestrzegania zasad bhp, mogą być źródłem chorób - na przykład impregnacja może wywoływać uczulenia i choroby skóry, a szlifowanie – pylice płuc. W pracy stolarza nieustannie występuje niebezpieczeństwo różnych urazów mechanicznych. Stolarz zatrudniony na placu budowy

wystawiony jest na wszelkie niebezpieczeństwa charakterystyczne dla zawodów budowlanych - zwłaszcza upadek z wysokości i różnorodne mechaniczne urazy ciała.

społeczne środowisko pracy

Stolarz zatrudniony w warsztacie pracuje często samodzielnie, natomiast montaż elementów drewnianych na placu budowy wymaga zwykle współpracy jednego lub kilku pracowników.

organizacyjne środowisko pracy

Praca stolarza budowlanego jest tylko ogólnie kontrolowana przez majstra czy kierownika budowy. Dopiero odbiór techniczny rozlicza go z efektów jego pracy. W wypadku usterek musi je naprawić. Stolarz budowlany w warsztacie pracuje zwykle w dzień. W wypadku zatrudnienia na placach budowy może wystąpić konieczność pracy w systemie zmianowym.

Wymagania psychologiczne

Wykonywanie zawodu stolarza budowlanego wymaga przede wszystkim znacznej zręczności rąk i dokładności. Umiejętność skupienia uwagi na swoich czynnościach, cierpliwość i zamiłowanie do perfekcji wykonania - to nader cenne cechy w tym zawodzie. Efekty pracy zależą od starannego wykonania pomiarów i potem ich precyzyjnego przeniesienia na obrabiany materiał drzewny.

Stolarz wykorzystuje często oko i dłoń jako najczulszy instrument pomiarowy np. do oceny gładkości oszlifowanych powierzchni czy stopnia zawilgocenia drewna. Konieczna jest również doskonała koordynacja ruchowo-wzrokowa. Najlepszych stolarzy charakteryzuje dobre wyczucie formy, umieją oni natychmiast wyobrazić sobie rezultat każdej ich czynności. Praca stolarza ma charakter powtarzalny jak np. szlifowanie czy piłowanie. Trzeba więc być odpornym na zrutynizowanie i jednostajność zajęć.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Pracę stolarza budowlanego można sklasyfikować jako średnio-ciężką. Ludzie wybierający ten zawód powinni być dość sprawni i odporni na trud fizyczny. Występujące przy niektórych czynnościach zapylenie, wyklucza osoby ze schorzeniami dróg oddechowych. Stolarz budowlany ma kontakt z różnymi substancjami chemicznymi, przeciwwskazaniem są więc także alergie i choroby skóry. Innym przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu są zaburzenia równowagi, wady wzroku niepoddające się korekcji, choroby ograniczające sprawność manualną.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu stolarza budowlanego przygotowują zasadnicze szkoły zawodowe. Nauka trwa 3 lata. Szkoły te dobrze przygotowują do wykonywania zawodu. Szkoły z klasami kształcącymi stolarzy dostępne są w całym kraju.

Osoby już praktykujące w tym zawodzie mogą potwierdzić swoje umiejętności zdając egzamin czeladniczy, a potem mistrzowski w cechu. Dla młodych ludzi uczących się zawodu praktycznie,

zatrudnionych w różnych firmach, istnieje szansa uzupełnienia wykształcenia w tzw. klasach wielozawodowych organizowanych przez wiele szkół zawodowych w całym kraju.

Podwyższanie kwalifikacji odbywa się poprzez podjęcie nauki w trzyletnich technikach na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej. Nauka kończy się zdobyciem tytułu technik w zakresie technologii drewna. Organizowane są również kursy zawodowe pn. stolarz budowlany, które pozwalają na zdobycie niezbędnych kwalifikacji osobom posiadającym wykształcenie zawodowe zdobyte w innym kierunku. Bywają również sytuacje, iż instytucje szkolące w wymaganiach stawianym kandydatom na szkolenie podają tylko ukończenie szkoły podstawowej (do rocznika 1985) lub gimnazjum.

Możliwości zatrudnienia oraz płace

Stolarz budowlany jest jednym z poszukiwanych na rynku pracy zawodów i dobry fachowiec może uzyskać zarobki wyższe od średniej krajowej. Zarobki jednak zróżnicowane są regionalnie.

Najwyższe zarobki są oferowane w wielkich miastach, natomiast w regionach o mniejszym rozwoju budownictwa zarobki są dużo niższe. Wysokość wynagrodzenia w tej grupie zawodowej jest na poziomie średniej krajowej (dane GUS za 2007 rok).

Zawody pokrewne

- stolarz
- szlifierz materiałów drzewnych
- cieśla
- operator urządzeń do obróbki drewna
- operator do produkcji wyrobów z drewna

Źródła:

- Przewodnik po zawodach, wydanie II; www.psz.praca.gov.pl; www.stat.gov.pl; www.pracuj.pl; www.wynagrodzenia.pl

Materiał opracowany przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Filii WUP w Koszalinie